

Traducere: Magda Zucker

Lumina în vremuri întunecate

Vaietze 5781

Ce anume l-a făcut pe Iacov - nu pe Avraham sau Itzhak sau Moshe - adevăratul părinte al poporului evreu? Ne numim "congregația lui Iacov", "copiii lui Israel." Iacov / Israel este cel al cărui nume îl purtăm. Totuși Iacov nu a fost cel care a pornit pe drumul poporului evreu - Avraham a făcut-o. Iacov nu a trebuit să înfrunte nicio încercare precum legământul lui Itzhak. El nu a condus poporul afară din Egipt și nu le-a adus Tora. Cu siguranță, toți copiii săi au rămas în cadrul religiei, spre deosebire de Avraham sau Itzhac. Însă asta doar readuce întrebarea cu un pas înapoi. Cum se face că el a reușit acolo unde Avraham și Itzhak au eșuat?

Pare că răspunsul se găsește în pericopele Vaietze și Vaishlach. Iacov a fost cel căruia cele mai importante viziuni i s-au arătat atunci când era singur, noaptea, departe de casă, refugiindu-se, fugind de la un pericol la celălalt. În pericopa Vaietze, fugind de Esau, se oprește și se odihnește peste noapte, având doar pietre pe care să se culce, și are o epifanie:

Și a visat o scară rezemată de pământ, al cărei vârf ajungea până la cer. Îngerii lui Dumnezeu se suiau și se coborau pe scara aceea... Iacov s-a trezit din somn și a zis: „Cu adevărat, Domnul este în locul acesta, și eu n-am știut.” I-a fost frică și a zis: „Cât de înfricoșat este locul acesta! Aici este casa lui Dumnezeu, aici este poarta cerurilor!” (Gen. 28:12-17)

În pericopa Vaishlach, fugind de la Laban și îngrozit de perspectiva de a se întâlni din nou cu Esau, se luptă singur, noaptea cu un străin necunoscut.

Apoi a zis: „Numele tău nu va mai fi Iacov, ci te vei chema Israel; căci ai luptat cu Dumnezeu și cu oameni și ai fost biruitor.”... Și Iacov a pus locului acela numele Peniel; „căci”, a zis el, „am văzut pe Dumnezeu față în față și totuși am scăpat cu viață.” (Gen. 32:29-31)

Acestea sunt întâlniri spirituale decisive pentru viața lui Iacov, însă se întâmplă într-un spațiu incert (acel spațiu nu este nici un punct de pornire și nici o destinație), la un moment în care Iacov este în pericol din ambele direcții - de unde a plecat și încotro se îndreaptă. Totuși în aceste puncte de maximă

vulnerabilitate îl întâlnește pe Dumnezeu și găsește curajul de a continua în ciuda tuturor pericolelor de pe drum.

Aceasta este puterea pe care Iacov a lăsat-o poporului evreu. Ceea ce este remarcabil nu este doar că acest minuscul popor a supraviețuit tragediilor care ar fi pus capăt oricărui alt popor: distrugerea celor două Temple, cuceririle Babiloniană și Romană, exilul, persecuțiile, pogromurile Evului Mediu, creșterea antisemitismului secolului nouăsprezece în Europa, și Holocaustul. Ceea ce este remarcabil este că după fiecare catastrofă, iudaismul s-a înnoit, ajungând pe noi culmi ale realizărilor.

În timpul exilului babilonian, iudaismul și-a aprofundat cunoașterea Torei. După distrugerea Ierusalimului de către romani, a produs importante monumente literare a Torei Orale: Midrash, Mishna, și Ghemara. În Evul Mediu a produs capodopere a comentariilor Torei, juridice, poezie, filosofie. La doar trei ani după Holocaust, a proclamat independența Statului Israel, întoarcerea evreiască la istorie după cea mai întunecată noapte a exilului.

Când am devenit pentru prima oară Șef Rabin, a trebuit să trec print-un examen medical. Doctorul mi-a cerut să merg cu un ritm alert pe o bandă de alergat. “Ce testezi?” l-am întrebat. “Cât de repede pot să merg sau cât de mult?” “Niciuna dintre ele,” a răspuns. “Voi observa cât durează ca pulsul tău să revină la normal, după ce cobori de pe bandă.” Atunci am descoperit că sănătatea este evaluată în funcție de puterea de vindecare. Acest lucru este valabil pentru toată lumea, dar de două ori mai mult pentru lideri și pentru poporul evreu, o națiune de lideri. (Asta, cred, este semnificația expresiei “o împărăție de preoți” [Ex. 19:6]).

Liderii suferă crize. Acest lucru este cert în domeniul leadership-ului. Când Harold Macmillan, Prim Ministrul al Marii Britanii între 1957 și 1963, a fost întrebat care a fost cel mai dificil aspect al perioadei cât a fost în funcție, a dat faimosul răspuns: “Evenimentele, dragul meu băiat, evenimentele.” Lucrurile rele se întâmplă și, atunci când ele au loc, liderul trebuie să preia tensiunea, astfel încât ceilalți să poată dormi liniștiți în paturile lor.

Leadership-ul, mai ales în problemele spiritului, este profund stresant. Patru figuri din Tanach - Moshe, Eliahu, Ieremia și Iona - chiar s-au rugat să moară mai degrabă decât să continue. Acest lucru nu era valabil doar în trecutul îndepărtat. Abraham Lincoln a suferit crize profunde de depresie. La fel și Winston Churchill, care a denumit-o “câinele negru.” Mahatma Gandhi și Martin Luther King Jr. au încercat amândoi să se sinucidă în adolescență și au suferit de depresie în timpul vieții adulte. Același lucru era valabil și pentru mulți artiști creativi renumiți, printre care și Michelangelo, Beethoven, și Van Gogh.

Măreția este cea care duce la momentele de disperare sau momentele de disperare duc la măreție? Cei care conduc interiorizează stresul și tensiunea din vremea lor? Sau cei obișnuiți cu stresul în viața lor emoțională își găsesc eliberarea ducând vieți excepționale? Până acum nu există niciun răspuns convingător în literatură. Dar Iacov era un individ mai volatil din punct de vedere emoțional decât Avraham, care era de multe ori senin chiar și în fața marilor încercări, sau Itzhak care era deosebit de retras. Iacov se temea; Iacov iubea; Iacov a petrecut mai mult timp în exil decât ceilalți patriarhi. Dar Iacov a îndurat și a rezistat. Dintre toți protagoniștii Genezei, el a fost marele supraviețuitor.

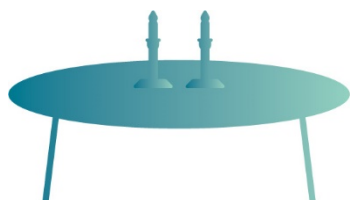
Abilitatea de a supraviețui și de a te recupera este parte din ceea ce ai nevoie pentru a fi un lider. Disponibilitatea de a duce o viață a riscului este ceea ce îi diferențiază pe astfel de indivizi de ceilalți. Iată ce a spus Theodore Roosevelt într-unul dintre cele mai importante discursuri ținute vreodată pe acest subiect:

Nu criticul este cel care contează; nu cel care arată cum omul puternic se poticnește sau unde făptuitorul acțiunilor le-ar fi putut face mai bine. Meritul revine celui care este de fapt în arenă, a cărui față este murdară de praf, sudoare și sânge; care se străduiește curajos; care greșește, care eșuează din nou și din nou, căci nu există efort fără erori și neajunsuri; dar cel care într-adevăr se străduiește pentru a duce la îndeplinire lucrurile, care cunoaște entuziasmul puternic și devotamentul profund, care se dedică unei cauze meritorii; care, în cel mai bun caz cunoaște la final trimful unei mărețe realizări, și care, în cel mai rău caz, dacă va eșua, cel puțin va eșua încercând ceva îndrăzneț, astfel că locul său nu va fi niciodată alături de acele suflete reci și timide care nu cunosc nici victoria, nici înfrângerea.¹

Iaacov a suportat rivalitatea lui Esau, resentimentele lui Laban, situația încordată dintre nevestele și copiii săi, moartea prematură a iubitei sale Rahel, și pierderea – pentru aproape douăzeci de ani – a fiului său favorit – Iosef. El i-a spus lui Faraon. “Zilele vieții mele au fost puține și rele.” (Gen. 47:9). Totuși, pe drum a “întâlnit” îngeri și fie că se luptau cu el sau urcau pe o scară spre ceruri, ei au luminat noaptea cu aura transcendenței.

Să încerci, să eșuezi, să te temi și să continui: asta este ce ai nevoie pentru a fi un lider. Acesta a fost Iaacov, omul care în cele mai puternice momente de declin ale vieții sale a avut cele mai importante viziuni ale cerurilor.

Shabat Shalom

ÎNTREBĂRI ÎN JURUL MESEI DE SHABAT

1. Credeți că măreția duce la momente de disperare? Credeți că momentele de disperare duc la măreție?
2. Cum putem aplica acest mesaj în viețile noastre în prezent?
3. Dintre toate poveștile din Tora, ce anume este unic la povestea lui Iaacov?

Jonathan Sacks
The Office of Rabbi Sacks

www.RabbiSacks.org   @RabbiSacks

The Office of Rabbi Sacks, PO Box 72007, London, NW6 6RW • +44 (0)20 7286 6391 • info@rabbisacks.org

© Rabbi Sacks • All rights reserved • Biroul Rabinului Sacks este susținut de The Covenant & Conversation Trust

¹ Theodore Roosevelt, “Citizenship in a Republic”, speech given at the Sorbonne, Paris, 23 April 1910.